

”נקודה טובה מאסע ישראל” מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

(גליון מספר 10 שנת תשע”ז, פרשת מקץ - חנוכה, ב' טבת תשע”ז, 31 דצמבר, 2016)

ב”ה

מסע ישראלי - ” חֲנֻכָּה יְפֹהֶיָה... מְסַפֶּרֶת לִי...”

אורם של נרות החנוכה המאיר ומרצד מידי לילה בחג החנוכה, נתן למשוררים השראה לעסוק בסוד אורם של הנרות. נרות המספרים לנו את **סודם של אותם ימים**... כך גם עשה המשורר לוי קיפניס בשירו **חֲנֻכָּה יְפֹהֶיָה**:

חֲנֻכָּה יְפֹהֶיָה
נוֹתֶנֶת לָנוּ אור.
מְסַפֶּרֶת לִי, מְשׁוֹרֶרֶת לִי
עַל חֶפֶשׁ וְעַל דָּרוֹר.

מהו סודה של החנוכה?

החנוכה עוסקת בפרסום הנס לו זכה עם ישראל במלחמת המכבים. בניצחונם של מעטים על רבים, ובנס שנעשה **בהדלקת מנורת המקדש** - נס פך השמן.

ומהו סוד אורה של מנורת המקדש?

מה טעם דלקה מנורת המקדש מידי לילה, בשעה שהוא היה סגור ואין שם נפש חיה שתיהנה מן האור הזה?!

אין ספק שאורה של מנורת המקדש הוא אור רוחני. אור המסמל את אורה של תורת ישראל. את אורם של האידאלים האלווקיים. אור של חירות רוחנית.

אור שהביא לעולם את בשורת הערכת היחסים הקרובה שבין האדם לבוראו ואלוקיו. אור שהביא לעולם את הבשורה של זכויות העבד והעובד, את בשורת מנוחת השבת, את הדרישה להגינות ויושר בחיי הכלכלה והמסחר, את הדרישה לאתיקה בעולם הרפואה והמשפט ועוד ועוד.

הנביא ישעיהו התנבא, שלעתיד לבוא, האור הזה יקלט בליבם של כל העמים והם ירצו לעלות לבית המקדש כדי ללמוד שם אורחות חיים. ואלה הם דבריו:

”וְהָיָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים נֶכֶן וְהָיָה הַר בֵּית ה' בְּרֹאשׁ הַהָרִים וְנָשָׂא מִגְבְּעוֹת וְנִהְרָוּ אֱלֹהֵי כָל הַגּוֹיִם. וְהָלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לָכֵן וְנִעְלָה אֵל הַר ה' אֶל בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וִירֵנוּ מִדְּרָכָיו וְנִלְכָה בְּאַחֲרֵיתָיו...”. והתוצאה תהיה: **”כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וְדָבַר ה' מִירוּשָׁלַם”** (ישעיהו פרק ב, ב-ג).

זהו סוד אורה של מנורת המקדש. מנורה שהיתה מאירה מידי לילה ומפיצה את **בְּשׂוֹרֶת הָרוּחַ** של עם ישראל לעולם כולו.

בְּשׂוֹרָה שחלקים רבים ממנה כבר נקלטו בעולם המודרני שלנו. החל מן התפיסה המונותאיסטית הדוגלת באל אחד ולא בריבוי אלילים וכלה בזכויות האדם.

חג החנוכה מסמל גם את המאבק בין חכמת יוון לתורת ישראל. כאשר היוונים מתרכזים בחוכמה האינטלקטואלית ונותנים לחיי הגוף ולתרבות הגוף - יופי, פיתוח הגוף, משחקי ספורט ועוד, מקום של כבוד בפני עצמו.

"נקודה טובה מאס ישראל" מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

תורת ישראל לעומתם, רואה בחיי הרוח של האדם את העיקר, ואת מקומו של עולם החומר, כתומך ושותף לכך ולא כעיקר בפני עצמו.

חכמת יוון תכבד פילוסוף אף אם אינו מתנהג כראוי בחייו האישיים, בעוד שתורת ישראל רואה בדרך ארץ שלב בסיסי ותנאי הכרחי לחייו הרוחניים של האדם.

זאת ועוד. תורת ישראל רואה חשיבות בספורט ככלי לבריאות האדם או כאירוע של ריענון אישי ולא כתרבות בעלת ערך וחשיבות עצמית. וכך הדבר גם לגבי עולם האופנה והיופי.

על כך כבר אמר נח בזמנו כאשר בירך את בניו: "יִפְתְּ אֱלֹהִים לְיַפֵּת וְיִשְׁכֵּן בְּאֶהְלֵי שָׁם..." (בראשית פרק ט, כז).

"שיא הפריחה של יפת הוא יוון. שיא הפריחה של שם הוא עבר, העם העברי, עם ישראל, - הקורא בשם ה' בין אומות העולם". יוון, הקדישה את כוחותיה לפיתוח היופי והאסתטיקה. התרבות והאומנות היוצרת, השירה, הפיסול והמוזיקה והפכה אותם לאידיאל בפני עצמו.

אולם, אומר נח ומורה ומנחה את בניו. "חינוך האדם על ידי חוש היופי איננו תכלית עליונה". מקומם וחשיבותם של אלה אינו אך ורק לטובת הנאת החושים. יש לרתום אותם לטובת אֶהְלֵי שָׁם, לטובת חיי וערכי הרוח האנושיים.

"רק הכרת האמת והטוב המוחלט תביא את האדם למרום ייעודו. אומה המטפחת את ערכי הרוח (ולא את ערכי היופי) וכך תורמת את תרומתה להכרת האמת, מגשימה את אפיו של שם ומקדמת את ישע האדם" (על פי רש"ר הירש, שם).

גם סוד זה הינו אחד מאורותיו של חג החנוכה. אור הנובע מאורה של מנורת המקדש.

בברכת שבת שלום וחנוכה שמח

אשה רות

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה, ניתן לפנות למייל: rothmoshe@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש,

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל

אהבת? הפץ בין חבריך

מפת המסע: את הצעד הראשון של מסענו פתחנו מתוך התפיסה היסודית של "אני חושב, משמע אני קיים". בצעד השני עסקנו באברהם אבינו שבכוח התבוננותו ותבונתו, החזיר לאנושות את אבידתה וחבר אותה חזרה לבוראה ואלוקיה. בצעד השלישי דיברנו על חייו של האדם המוזמן לפתור את חידת חייו ה-לא מִפְרָשֶׁת ולהפוך אותה לכתב שליחות אישית. בצעד הרביעי עסקנו בקשר האישי והמיוחד שבין האדם לבוראו. בצעד החמישי, עסקנו באחריותו של האדם לקיומו של העולם. ובצעד השישי, עסקנו בנושא תרבות הפנאי. בצעד שביעי זה, עסקנו בברכת הטכנולוגיה ובצעד השמיני, בתרומתו של המדע, לאמונה באל אחד בורא ויוצר העולם.

צעד התשיעי, עסקנו בסגולת הזמן, לאורם של נרות החנוכה. ובצעד העשירי, עסקנו בסוד אורם של נרות החנוכה והמקדש.